

Strategi för selektivt samarbete med

Namibia

januari 2009 – december 2013

REGERINGEN

Regeringsbeslut

III:4

2009-12-17

UF2009/86808/AF

Utrikesdepartementet

Styrelsen för internationellt
utvecklingssamarbete (Sida)
105 25 Stockholm

Samarbetsstrategi för Sveriges selektiva samarbete med Namibia t.o.m. 2013

1 bilaga

Ärendet

Enligt regeringens beslut den 18 oktober 2007 (UD2007/38085/USTYR) om fokusering av det svenska utvecklingssamarbetet ska Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) inleda arbetet med en samarbetsstrategi för selektivt samarbete med Namibia.

Genom beslut den 12 juni 2008 (UD2008/15193/AF) uppdrog regeringen åt Sida att till Regeringskansliet/Utrikesdepartementet inkomma med förslag till samarbetsstrategi för selektivt samarbete med Namibia för perioden 2009-2013

Sida har i skrivelse till regeringen den 30 oktober 2008 överlämnat ett förslag till samarbetsstrategi för selektivt samarbete med Namibia samt förslag till avtal med Namibia. (Memorandum of Understanding).

Regeringens beslut

Regeringen beslutar att fastställa en samarbetsstrategi för Sveriges selektiva samarbete med Namibia att gälla för perioden t.o.m. 2013 i enlighet med *bilagan*.

Regeringen uppdrar åt Sida att i enlighet med samarbetsstrategin ansvara för genomförandet av det selektiva samarbetet med Namibia under perioden. Strategin ska styra Sidas genomförande av det delvis biståndsfinansierade selektiva samarbetet med Namibia under angivna tid.

Coll/MT

Sida uppdras att revidera det inkomna utkastet till avtal med Namibia i enlighet med samlingsstrategin och bemyndigar Sida att därefter ingå detta avtal för det selektiva samarbetet med Namibia för strategiperioden.

På regeringens vägnar

Gunilla Carlsson

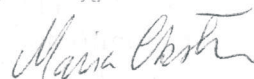

Marina Berg

Kopia till

SB-SAM
JU-EMA
FÖ-SI
UD-FIM
UD-FMR
UD-IH
UD-MU
UD-PIK
UD-RS
UD-SP
UD-UP
UD-USTYR
UD-MK
M-I
S-EIS
Näringsdepartementet
Kulturdepartementet
Ambassaden Pretoria

Kopians överensstämmelse
med originalet intygas

2009-12-17

Samarbetsstrategi för det selektiva samarbetet med Namibia t.o.m. 2013

Sammanfattning

Denna samarbetsstrategi anger inriktningen för Sveriges selektiva samarbete med Namibia för perioden t.o.m. 2013.

Det demokratiska Namibia kännetecknas av ett oberoende rättsväsende samt ett omfattande grundlagsstadgat skydd av de medborgerliga fri- och rättigheterna. SWAPO-partiet har innehaft regeringsmakten sedan landets självständighet 1990. Vissa splittringar har uppstått och nya partier har bildats. Det finns utrymme för en ökad roll inom det civila samhällets organisationer som förslagsställare och granskare gentemot makthavare. Endast ett fåtal organisationer, om än relativt starka, är verksamma inom området demokrati och mänskliga rättigheter. Mediefriheten är relativt god och den namibiska pressen svarar för en fri och oberoende granskning av samhället.

Sverige har en lång historia av samarbete med Namibia och ur detta har en god relation mellan länderna vuxit fram. En utfasning av det traditionella utvecklingssamarbetet påbörjades under strategiperioden 2004-2008. Under en övergångsperiod bedriver Sverige istället bistånd inom ramen för ett bredare samarbete. Det svenska stödet har under perioden minskat från 66 miljoner kronor 2004 till 18 miljoner kronor 2007.

Det övergripande målet för det samlade svenska samarbetet med Namibia är att vidareutveckla en långsiktig bilateral relation som bygger på ömsesidiga intressen. Samarbetet ska medverka till att stärka, bredda och fördjupa samarbetet mellan länderna. Målet för Sveriges selektiva samarbete med Namibia är stärkt socialt och miljömässigt hållbar ekonomisk tillväxt och minskad fattigdom.

Strategin för Sveriges selektiva samarbete med Namibia ska främja nya samarbetsformer samt stärka stödet till en mångsidig relation mellan Sverige och Namibia. Det selektiva samarbetet ska domineras av aktörssamverkan som ska bygga på gemensamma intressen och ömsesidig nytta. Sida har, inom ramen för strategins genomförande, ett ansvar att stimulera aktörssamverkan. Aktörssamverkan är efterfrågestyrd och strategin ska därför, utöver de på förhand angivna områdena, vara öppen för initiativ till aktörssamverkan inom flera områden som identifieras under strategiperioden.

Sverige ska fortsatt bidra till att främja mänskliga rättigheter och demokrati. De riktade biståndsinsatserna inom ramen för mänskliga rättigheter och demokrati ska under strategiperioden fasas ut och om möjligt kan stöd för mänskliga rättigheter och demokrati genomföras inom ramen för aktörssamverkan. Målet för stödet till mänskliga rättigheter och demokrati är ökad demokrati och respekt för individens fri- och rättigheter.

Det samlade svenska samarbetet med Namibia

Det övergripande målet för det samlade svenska samarbetet med Namibia att vidareutveckla en långsiktig bilateral relation som bygger på ömsesidiga intressen. Samarbetet ska medverka till att stärka, bredda och fördjupa samarbetet mellan länderna. Sveriges Afrikapolitik, Sverige och Afrika – en politik för gemensamma utmaningar och möjligheter (regeringens skrivelse 2007/08:67) är en central utgångspunkt för Sveriges samlade relationer med Namibia. Sveriges politik för global utveckling (PGU)¹ är vägledande och dess mål att bidra till en rättvis och hållbar global utveckling utgör en viktig utgångspunkt för det svenska samarbetet med Namibia.

Erfarenheterna av hittillsvarande samarbete och de svenska komparativa fördelarna, kompetens och erfarenheter av tidigare samarbete ska tillvaratas i syfte att stärka och konsolidera den samlade bilaterala relationen med Namibia. Genom ett nära och brett samarbete kommer Sverige verka för att tillsammans med Namibia främja ömsesidiga intressen.

Det selektiva samarbetet

1. Utgångspunkter och mål

Det svenska utvecklingssamarbetet med Namibia har fasats ut som ett resultat av den positiva ekonomiska utvecklingen i landet. Utfasningen sker via en övergång till ett s.k. selektivt samarbete som bygger på partnerskap, delade värderingar, gemensam nytta, ömsesidigt intresse, delat ansvar och icke-biståndsfinansierade aktiviteter. Av de tidigare prioriterade samarbetsområdena kvarstår följande prioriterade områden. Fattigdomsinriktad ekonomisk tillväxt, miljö och klimat samt demokrati och mänskliga rättigheter. Det svenska selektiva samarbetet med Namibia ska fortsatt bygga på partnerskap, delade värderingar, gemensam nytta, ömsesidigt intresse, delat ansvar och icke-biståndsfinansierade aktiviteter.

¹ Gemensamt ansvar - Sveriges politik för global utveckling (prop 2002/03:122) samt Globala utmaningar – vårt ansvar, Skrivelse om Sveriges politik för global utveckling (skr 2007/08:89)

Samarbetet ska i möjligaste mån bygga på den kunskap och de erfarenheter som vunnits genom tidigare samarbete och utvecklas i nära dialog mellan länderna.

Regeringens policy för aktörssamverkan inom utvecklingssamarbetet (UD2007/46452/UP) är central. Den svenska regeringens tre tematiska prioriteringar i utvecklingssamarbetet (demokrati och mänskliga rättigheter, miljö och klimat samt främjande av jämställdhet och kvinnors roll i utveckling) är centrala för att uppnå dessa mål och ska tillsammans med rättighetsperspektivet och fattiga människors perspektiv på utveckling beaktas i såväl analys av nuvarande situation som i möjligheter till samarbete.

En viktig utgångspunkt för det selektiva samarbetet med Namibia är landets långsiktiga utvecklingsvision som definieras i "Vision 2030"; en framgångsrik och industrialiserad nation utvecklad av dess människor i fred, harmoni och politisk stabilitet. Vision 2030 operationaliseras via femåriga nationella utvecklingsplaner (NDP). Föreliggande samarbetsstrategi är kopplad till NDP3 som har ekonomisk utveckling och fördjupad landsbygdsutveckling som övergripande tema.

Det svenska selektiva samarbetet ska i relevanta delar ta hänsyn till EU:s samarbete med Namibia och Sverige ska vara en aktiv aktör i dessa sammanhang.

Parisdeklarationen om biståndseffektivitet, handlingsplanen från Accra och EU:s uppförandekod för arbetsfördelning och komplementaritet ska så långt som möjligt vägleda det selektiva samarbetet.

Sidas övergripande ansvar att stimulera aktörssamverkan innebär bl.a. att stödja Exportrådet i dess arbete med att identifiera och etablera fokuspunkter mellan Namibia och Sverige inom ramen för programmet "Meeting Point". Exportrådets roll som facilitator med lokal närvaro och nätverk i Namibia är centralt i Sveriges samarbete med Namibia. Sida ska fortsatt verka för att denna plattform stärks och uppmuntra andra aktörer att göra detsamma. Sida ska uppmärksamma att Exportrådets roll som facilitator bör komma ifråga inom bl.a. energi, miljö, telekom/IT, gruvnäring, civil säkerhet, turism, jordbruk/livsmedel, transport och logistik samt handelskapacitet.

Målet för Sveriges selektiva samarbete med Namibia är stärkt socialt och miljömässigt hållbar ekonomisk tillväxt och minskad fattigdom.

Det selektiva samarbetet ska domineras av aktörssamverkan och i strategins inledande fas även inkludera riktade biståndsinsatser till MR- demokratiområdet. De senare ska främst ske genom verksamhetsstöd till viktigare organisationer inom det civila samhället. De riktade biståndsinsatserna till MR- demokratiområdet ska avslutas under strategiperioden. Om så är möjligt kan

insatser inom området mänskliga rättigheter och demokrati genomföras inom ramen för aktörssamverkan.

Aktörssamverkan och riktade biståndsinsatser är de biståndsformer som ska bidra till att det övergripande målet uppnås. Aktörssamverkan ska fokusera på områdena (i) fattigdomsinriktad ekonomisk utveckling samt (ii) miljö och klimat.

I genomförandet av strategin ska beaktas att Namibia är öppet för garantier och utvecklingslån.

Strategins övergripande processmål är följande.

- Andelen stöd som inriktas mot aktörssamverkan ska vid halvtidsöversynen utgöra merparten av den årliga landallokeringen.
- De riktade biståndsinsatserna på MR- och demokratiområdet ska vara utfasade vid strategiperiodens slut.
- Att stödet till organisationer inom det civila samhället är samordnat med andra givare inom Nordic Plus-gruppen.

Den politiska dialogen mellan Sverige och Namibia ska framförallt ske genom de årliga högnivåmötena i Arbetsgruppen Sverige Namibia samt genom att Sverige är delaktig i den politiska dialog som EU för med Namibia i linje med artikel 8 i Cotonou-avtalet.

Den främsta plattformen för den bilaterala dialogen ska vara de årliga högnivåmötena i Arbetsgruppen Sverige Namibia, vilka ska vara vägledande för den framtida inriktningen och uppföljningen av samarbetet. Sida ska även föra kontinuerlig dialog med facilitatorer och aktörer i syfte att säkerställa att principerna för det biståndsfinansierade aktörsdrivna samarbetet uppfylls. Denna dialog ska särskilt fokusera på vad biståndsfinansierad aktörssamverkan syftar till och vilka principer som facilitatorer och aktörer måste förhålla sig till för att aktörsdrivet samarbete ska kunna finansieras med biståndsmedel.

Dialogen med samarbetspartners inom det civila samhället ska föras inom ramen för Nordic Plus i frågor rörande pluralism, yttrande- och mötesfrihet samt jämställdhet med syftet att främja demokrati och mänskliga rättigheter.

2. Aktörssamverkan

Målet för aktörssamverkan med Namibia är att stimulera och stärka framväxten av självbärande relationer av ömsesidigt intresse mellan svenska och namibiska aktörer i syfte att bidra till målet för det selektiva samarbetet. Därmed ska

aktörssamverkan bidra till att stärka det samlade bidraget till fattigdomsbekämpning och en rättvis och hållbar global utveckling.

Aktörssamverkan ska underlätta ett bredare samarbete mellan företrädare, organisationer och enskilda människor och kan på så sätt bidra till att stärka, bredda och fördjupa Sveriges samlade relationer med Namibia och omfatta många aktörer i enlighet med policyn för aktörssamverkan. Insatserna ska baseras på aktörernas egna initiativ och intressen liksom gemensamt ägaransvar samt ska utgå från Namibias behov och prioriteringar. Inom ramen för aktörssamverkan ska möjligheterna att betona Corporate Social Responsibility, CSR, unyttjas.

Aktörssamverkan ska användas för att stödja gemensamma aktiviteter och projekt med målsättningen att nå en fördjupad samverkan inom respektive samarbetsområde som på sikt ska kunna bli självbärande. Aktörssamverkan ska bidra till att generera vidare självbärande relationer mellan Sverige och Namibia. Med självbärande relationer avses relationer som har potential att på sikt fortsätta med annan finansiering än från biståndet. Samarbetet ska inriktas på områden där den övergripande politiska ambitionen att verka för en fördjupad samverkan sammanfaller med målet för PGU och svenskt utvecklingsarbete, och med konkreta idéer och intresse från relevanta institutioner, organisationer och företag i respektive land.

I linje med det övergripande målet för Sveriges samarbete med Namibia är följande samarbetsområden för aktörssamverkan viktiga: ekonomisk tillväxt samt miljö och klimat. Aktörssamverkan inom demokrati och mänskliga rättigheter ska också ses som en möjlighet och utvecklas under strategiperioden. Valen av samarbetsområden har gjorts i samverkan med existerande och potentiella aktörer i Namibia och Sverige samt i dialog med Namibias regering. Sverige tar i det kommande samarbetet avstamp i de resultat som uppnåtts och den kunskap och de erfarenheter som vunnits genom tidigare samarbete. Samarbetsområdena har valts utifrån analyser av fattigdomen i landet, andra givares åtaganden, svenska komparativa fördelar samt med utgångspunkt i Namibias prioriteringar så som de uttrycks i Vision 2030 och NDP3. Existerande och potentiella svenska aktörers intressen och komparativa fördelar i samarbetet med Namibia, samt nuvarande samarbets omfattning har varit centrala komponenter.

Det är dock inte på förhand givet att aktörssamverkan endast kommer att ske inom valda områden då aktörssamverkan är efterfrågestyrt samarbete och därför ska kunna övervägas även inom andra områden som identifieras under strategiperioden. Sveriges roll är framför allt att vara katalysator och partner till Namibia inom områden där svenska aktörer har komparativa fördelar. Samarbetet ska böttna i en ömsesidighet bestående av ett gemensamt intresse av fördjupad samverkan samt uttalad ansvarsfördelning aktörerna emellan. Utmärkande för aktörssamverkan är att samarbetet definieras i dialog mellan aktörer i respektive länder.

Merparten av den årliga landallokeringen till Namibia ska vid halvtidöversynen vara inriktad på aktörssamverkan. Sida ska därefter verka för en fortsatt ökning av andelen aktörssamverkan under strategiperioden. I enlighet med de grundläggande principerna för aktörssamverkan ska följande kriterier gälla i samarbetet med Namibia.

- Svensk biståndsfinansiering ska verka katalytiskt och vara tidsbegränsad.
- Insatserna ska vara utformade för att stimulera självbärande relationer med ett gemensamt ägarskap och tydlig roll- och ansvarsfördelning, genom exempelvis kostnadsdelning.
- Insatserna ska medverka till att relationer skapas som över tiden kan leva kvar utan biståndsfinansiering.
- Insatserna ska utgå från namibiska och svenska aktörers intressen, behov och erfarenheter.

Sida ska identifiera relevanta aktörer i både Sverige och Namibia som kan vara intresserade av att genom aktörssamverkan bidra till samarbetet samt ange lämpliga samverkansformer med dessa.

2.1 Ekonomisk tillväxt

Mål: Stärkt kapacitet att öka handel och till ökad ekonomisk diversifiering.

Stärkt handelskapacitet, ökad handel och ekonomisk diversifiering är viktiga förutsättningar för att fördjupa Namibias ekonomiska integration regionalt och globalt för att på så vis öka den ekonomiska tillväxten och minska fattigdomen i landet. Hållbart nyttjande av naturresurser, infrastrukturutveckling och ökad tillgång till regionala och utländska marknader utgör viktiga förutsättningar för en mer diversifierad ekonomi.

Namibias regering har uttryckt intresse för samarbete, i form av institutions- och näringslivssamarbete, med svenska aktörer för att stärka landets handelskapacitet.

Sida ska stimulera aktörssamverkan på dessa områden i syfte att stärka handeln, vilket är en av flera viktiga förutsättningar för att nå ekonomisk tillväxt som i sin tur är en förutsättning för minskad fattigdom. Detta förutsätter bl.a. en identifiering av svensk handelspolitisk kompetens och styrka samt att internationella åtaganden och normer inom handelsområdet möts.

Med Exportrådets etablering ökar möjligheten att bredda kontaktytorna mellan svenska och namibiska aktörer. Sida uppmanas att samverka med Exportrådet inom detta område.

En väl utvecklad infrastruktur är en förutsättning för ett lands ekonomiska utveckling och konkurrenskraft. Aktörssamverkan inom infrastrukturutveckling och hållbar stadsutveckling ska därför stimuleras.

Sida ska lägga särskild vikt vid samarbetsmöjligheter med Exportrådet i frågor som rör transport och trafiksäkerhet, främst i form av institutions- och näringslivssamarbete. Likaså ska särskild vikt läggas vid insatser som stärker landsbygdsutveckling i enlighet med Namibias nationella utvecklingsplan.

2.2 Miljö och klimat

Mål: Stärkt kapacitet att hantera och motverka miljö- och klimatförändringar.

Klimatförändringar riskerar att öka påfrestningen på Namibias miljö med följder som bristande tillgång till vatten, ökad markförstörelse och torka. Insatser för en långsiktigt hållbar stadsutveckling, i syfte att bidra till minskad resursförbrukning och ökad kostnadseffektivitet, är därför viktiga. Sida ska stimulera fortsatt samverkan och nya möjligheter till samverkan, främst i form av institutions- och näringslivssamarbete, mellan aktörer i Sverige och Namibia inom områden som hållbar vattenresursförvaltning, hållbart nyttjande av energi samt bärkraftig hantering av mineraltillgångar.

3. Demokrati och mänskliga rättigheter

Mål: Ett stärkt civilsamhälle inom områdena demokrati, jämställdhet och mänskliga rättigheter.

Stödet till MR/demokrati ska i strategins inledande fas ske genom riktade biståndsinsatser. Under strategiperioden ska de riktade biståndsinsatserna på området fasas ut. Sida ska under strategiperioden aktivt verka för att skapa förutsättningar för aktörssamverkan inom ramen mänskliga rättigheter och demokrati.

I det fall aktörssamverkan upprättas på området ska Sida stimulera aktörssamverkan som leder till samarbete som främjar utvecklingen av demokratiska institutioner och ett livskraftigt och demokratiskt civilt samhälle. I sammanhanget bör understrykas att förvaltningsreformer är viktiga för att stärka demokratin, öka transparensen i förvaltningen och stävja korrupktion. Sida

uppmuntras också att etablera samarbete genom aktörssamverkan med myndigheter på andra prioriterade områden, såsom exempelvis Riksrevisionen.

4. Biståndsformer

Stödet till samarbetsområdena ekonomisk tillväxt samt miljö och klimat ska enbart ske i form av aktörssamverkan. De riktade biståndsinsatserna inom demokrati och mänskliga rättigheter ska fasas ut under strategiperioden och Sida ska verka för att samarbetet inom området kan övergå till aktörssamverkan.

Utöver det gåvofinansierade utvecklingssamarbetet är Namibia öppet för garantier och obundna utvecklingslån.

Stöd till insatser inom aktörssamverkan kan finansieras över olika anslagsposter inom det internationella utvecklingssamarbetet och kombineras med finansiering från andra utgiftsområden.

5 Omfattning, genomförande och uppföljning

Sidas landallokering för Namibia ska uppgå till cirka 20 miljoner kronor per år för perioden 2009 till 2013, vilket är en ökning från 15 miljoner kronor 2008.

Att andelen stöd som inriktas mot aktörssamverkan utgör merparten av den årliga landallokeringen vid strategiperiodens slut samt att de riktade biståndsinsatserna ska fasas ut är två målsättningar och två av strategins processmål. Detta ska uppnås genom att Sida proaktivt arbetar med kommunikation och främjande av möten mellan namibiska och svenska aktörer inom områdena ekonomisk tillväxt, miljö och klimat samt demokrati och mänskliga rättigheter. Sida ska därför utveckla en kommunikationsplan som ska understödja arbetet med aktörssamverkan, informera parter om olika finansieringsformer, arbeta med mötesplatser och föra en kontinuerlig dialog med Namibias ambassad samt parter i respektive land. Dessutom krävs aktiva facilitatorer verksamma i Namibia. En struktur för samråd mellan Sida och National Planning Commission (NPC) avseende det biståndsfinansierade aktörssamarbetet ska utvecklas under strategiperioden av de båda parterna. Utgångspunkten är att insatser inom aktörssamverkan ska samfinansieras av Namibia eller andra lokala aktörer och Sverige.

I de fall finansiering via Sida ligger till grund för andra myndigheters aktiviteter är Sida ansvarigt för årlig uppföljning och styrning gentemot de aktuella myndigheterna. Sida ska föra en kontinuerlig dialog med facilitatorer och aktörer i syfte att säkerställa att principerna för biståndsfinansierad aktörssamverkan uppfylls. Denna dialog ska särskilt fokusera på vad biståndsfinansierad aktörssamverkan syftar till och vilka principer som facilitatorer och aktörer måste förhålla sig till för att aktörsdrivet samarbete ska kunna finansieras med biståndsmedel.

Rapportering och verksamhetsplanering inom ramen för aktörssamverkan ska ske i samråd mellan Sida och berörda aktörer eller facilitatorer.

Uppföljning av det riktade biståndssamarbetet görs årligen. Sidas årliga rapportering och verksamhetsplanering är de huvudsakliga mekanismerna för uppföljning på detta område.

En halvtidsöversyn av samarbetet ska genomföras 2011 som ska ge rekommendationer om den fortsatta inriktningen och omfattningen. Om förutsättningarna för det svenska samarbetet med Namibia förändras kan volymen komma att omprövas. Vid eventuella förändringar ska samråd ske mellan Regeringskansliet (UD) och Sida. Sida ansvarar för att upprätthålla dialogen, i enlighet med den kommande kommunikationsplanen, med övriga facilitatorer och aktörer kring aktörssamverkan.

Principerna om biståndseffektivitet och de åtaganden som gjorts i Parisdeklarationen och Handlingsplanen från Accra ska styra genomförandet av alla riktade biståndsinsatser. Principerna ska också vara vägledande i arbetet med att genomföra aktörssamverkan. Det är särskilt angeläget att säkerställa att insatser som bedrivs genom aktörssamverkan är efterfrågestyrda, med ett tydligt namibiskt ägarskap. Aktörssamverkan bör också bidra till att i linje med Handlingsplanen från Accra stärka det demokratiska ägarskapet för Namibias utvecklingspolitik, genom att fler aktörer än den centrala regeringen deltar i utvecklingsdialog och -insatser.

Samtliga insatser ska utformas så att de motverkar korruption. Åtgärder för att förebygga uppkomsten och spridningen av korruption ska vara en aktivt integrerad del av samarbetet. Uppföljning av resultat kommer att ske årligen i samråd med Namibia. I samband med de årliga resultatredovisningarna ska regeringens tre tematiska prioriteringar särskilt beaktas. Halvtidsöversynen ska utvärdera hur utvecklingssamarbetet genom det selektiva samarbetet har fungerat, med särskilt fokus på aktörssamverkan, samt ge rekommendationer om den fortsatta inriktningen och huruvida samarbetet senare ska fasas ut, det sistnämnda mot bakgrund av tidigare fattade beslut om utfasning.

Bakgrund

1. Sammanfattande resultatbedömning

Den totala volymen under föregående strategiperiod 2004-2008 uppgick till totalt cirka 180 miljoner kronor. Uppdraget var att fasa ut det svenska bilaterala utvecklingssamarbetet med Namibia på ett hållbart sätt samt att undersöka möjligheterna för en övergång till bredare samarbete. Det svenska stödet har följaktligen minskat från cirka 66 miljoner kronor 2004 till cirka 18 miljoner kronor 2007. De sex samarbetsområdena som har prioriterats är; (i) demokratisk samhällsstyrning, (ii) utbildning, (iii) hiv/aids, (iv) förvaltning av naturresurser, (v) näringslivsutveckling och (vi) transport.

Stödet till demokratisk samhällsstyrning har bland annat bidragit till att Office of the Auditor General är på väg att uppnå internationell standard i genomförandet av finansiella revisioner, att fler än 300 skolor och utbildningsenheter framgångsrikt kunnat försörjas med IT och att det civila samhället förbättrat bevakningen av människorättsfrågor. Det civila samhällets organisationer som verkar inom området demokrati och mänskliga rättigheter är små och svaga och även om stödet varit framgångsrikt, kan hållbarhet inte garanteras.

Det svenska sektorstödet till undervisningssektorn har inte genererat förväntade resultat, främst beroende på bristande kapacitet på mottagarsidan. Det kan också konstateras att Sveriges beslut att tillsammans med EC inleda ett sektorstöd till undervisningssektorn var något prematurt, och att det fanns vissa brister i den analys som låg till grund för beslutet.

Stödet till hiv/aids har bland annat bidragit till att 240 gräsrotsorganisationer inom området utvecklats och att totalt 80 procent av landets gymnasier kan erbjuda Life Skills programmet "My Future - My Choice". Bedömningen är att den begränsade volymen avsatt för utvecklingssamarbetet med Namibia innebär att Sverige inte kan spela en strategisk roll inom området. Bristande nationellt ägarskap för programmet My Future - My Choice samt andra givares omfattande stöd förstärker denna bedömning ytterligare.

Stödet till förvaltning av naturresurser har bland annat bidragit till att bygga upp en enhet för miljöekonomi på miljöministeriet, att utbilda elva miljöekonomer, att stödja 28 lokala miljöprojekt, att genomföra utbildningsprogram för att motverka ökenspridning och att utveckla ett redovisningsystem för nationell vattenförsörjning. Stödet till näringslivsutveckling har syftat till att åstadkomma ett bilateralt samarbete mellan Namibia och Zambia inom Trans Caprivi-korridoren. Stödet har resulterat i att grunden lagts för ett avtal som främjar handel mellan de berörda länderna. Stödet till transportsektorn har bland annat

bidragit till att cirka 145 kilometer väg byggts med arbetsintensiva metoder sedan mitten av 1990-talet och 24 av de 30 studenter som erhållit stöd kunnat avlägga akademisk examen. Stödet till arbetsintensiva metoder inom andra områden än vägsektorn och till trafiksäkerhet har inte genomförts som planerat på grund av omprioriteringar av det namibiska transportministeriet.

Bedömningen av det svenska stödet är att det genomförts i linje med strategins prioriteringar och därmed bidragit till de övergripande målen för strategin.

Förberedelsearbetet för en övergång till bredare samarbete har visat att Namibia är angeläget att fortsätta samarbetet med Sverige. Utifrån resultatbedömningens slutsatser är analysen att de områden som är intressanta för bredare samarbete under den kommande strategiperioden är miljö och klimat, transport- och trafiksäkerhet samt internationell handel. Inom miljö och klimat är avfallshantering, utveckling och genomförande av strategier för att motverka och begränsa effekterna av klimatförändringar samt utveckling av förnyelsebar energi av särskilt intresse. En annan slutsats är att hållbarhet inte kan garanteras vad gäller stödet till det civila samhällets organisationer inom området demokrati och mänskliga rättigheter. Därför bör Sverige fortsatt stödja detta område genom verksamhetsstöd.

För att uppnå förväntade resultat med aktörssamverkan under den kommande strategiperioden är närvaro och omfattande kommunikationsinsatser av avgörande betydelse.

2. Sammanfattande analys av Sveriges roll i landet

2.1 Slutsatser av Sveriges och EU:s politiska beslut och processer som är relevanta för samarbetet

EU:s politiska-, ekonomiska- och utvecklingssamarbete med Afrika, Västindien och Stillahavsområdet regleras sedan 2000 av Cotonou-avtalet. Förhandlingar om ett ekonomiskt partnerskapsavtal (EPA) mellan EU och AVS, inklusive SADC-gruppen där Namibia ingår, inleddes 2003.

Europeiska Kommissionen (EC) och Namibia undertecknade i december 2007 en ny landstrategi för perioden 2008 till 2013 med en budgettilldelning på 103 miljoner Euro. Strategin fokuserar på sektorerna landsbygdsutveckling och social utveckling. Därför kommer inte landsbygdsutveckling att vara ett prioriterat samarbetsområde i föreliggande strategi.

EU införde under 2008 restriktioner när det gäller dess anslag för direktstöd till organisationer som arbetar med frågor rörande demokrati och mänskliga

rättigheter, vilket innebär att stöd nu endast utgår till ett begränsat urval länder inom detta område. Namibia tillhör inte denna krets. I syfte att skapa komplementaritet till EC:s stöd ska Sverige fortsätta att stödja det civila samhället inom området. Regelrätt arbetsdelning med EC kommer inte att kunna uppnås på grund av att aktörssamverkan ska utgå från aktörernas gemensamma intresse för samarbete.

2.2 Samstämmighet för utveckling

För en rad områden förutses strategin medföra, om än inte direkta synergier, en positiv påverkansgrad. I andra hänseenden förutses synergieffekter med övriga svenska engagemang på subregional, regional och internationell nivå. Sverige har en framträdande roll internationellt avseende handelsrelaterat utvecklingssamarbete och stödjer flera handelsrelaterade initiativ i Afrika söder om Sahara, bland annat via Kommerskollegium, Livsmedelsverket och SWEDAC.

2.3 Svenska aktörer och svenska komparativa fördelar

Svenska aktörer har god kompetens inom områdena ekonomisk utveckling samt miljö och klimat. De långvariga erfarenheterna från samarbete med och stöd till det civila samhället inom området demokrati och mänskliga rättigheter i Namibia medför att Sverige har god kunskap om dessa aktörer. Flera svenska ramorganisationer är sedan en lång tid verksamma i Namibia. De har byggt upp ett stort förtroendekapital bland sina nationella och lokala partners.

Sveriges komparativa fördelar grundar sig även på det långvariga och förtroendefulla samarbetet som utvecklingspartner till Namibia. Sverige ses som en trovärdig partner utan koloniala band och har genom sitt stöd till befrielseörelserna i södra Afrika en stark position i regionen som helhet.

Ett antal svenska aktörer har varit aktiva i Namibia, så som Riksrevisionsverket, Statistiska Centralbyrån, Lantmäteriet och Afrikagrupperna. Sida har ingått avtal med Exportrådet och kommer att söka samarbete med andra facilitatorer för att identifiera och etablera fokuspunkter mellan Namibia och Sverige och därmed bidra till samarbeten inom ramen för aktörssamverkan.

Sammanfattningsvis har Sverige goda förutsättningar att bidra till förbättrade levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom i Namibia genom det selektiva samarbetet, med särskilt fokus på aktörssamverkan.

2.4 Slutsatser om Sveriges roll

Sverige har varit en uppskattad samarbetspartner i Namibia, såväl under befrielsekampen som efter landets självständighet 1990. Detta förtroendekapital

utgör en mycket god grund för de fortsatta relationerna där Namibia visat intresse för att utveckla samarbeten inom ramen för aktörsamverkan. Ett viktigt forum för samarbetets fortsatta inriktning är Arbetsgruppen Sverige Namibia som sammanträder årligen.

3. Överväganden om mål och inriktning av det framtida samarbetet

Namibia står inför utmaningen att förena ekonomisk tillväxt med omfattande reformer som motverkar den ojämlika inkomstfördelningen och den negativa sociala utvecklingen. De centrala utvecklingsproblemen är den höga hiv/aids prevalensen, den höga arbetslösheten, bristande kapacitet inom den offentliga förvaltningen, klimatförändringar, den ojämlika markfördelningen samt otillräckligt diversifierad ekonomi.

Mot bakgrund av de analyser som legat till grund för detta strategiförslag är slutsatsen att Sveriges utvecklingssamarbete bör ha som målsättning att minska fattigdomen inom ramen för en socialt och miljömässigt hållbar ekonomisk utveckling, där demokrati och individens fri- och rättigheter respekteras. Det svenska stödet bedöms ha störst mervärde för fattigdomsbekämpning om det sker i form av biståndsfinansierad aktörssamverkan inom områdena ekonomisk utveckling och miljö och klimat samt riktade biståndsinsatser till organisationer representerande det civila samhället inom området demokrati, jämställdhet och mänskliga rättigheter.

För att uppnå en fattigdomsinriktad ekonomisk tillväxt måste Namibia bland annat diversifiera ekonomin och stärka sin handelskapacitet. Samtidigt kan den innevarande finansiella krisen få långtgående effekter på Namibias ekonomiska tillväxt. Väl fungerande system för reglering av ägande- och nyttjanderätt är en av utgångspunkterna för social och fattigdomsinriktad ekonomisk utveckling. Stöd till samarbete mellan aktörer inom dessa områden bör därför ges prioritet.

Namibia är ett av världens torraste länder. En hållbar miljö- och klimatutveckling är därför av avgörande betydelse för ekonomisk tillväxt och fattigdomsbekämpning. Möjligheterna till samarbete inom miljö- och klimatområdet bör därför utvecklas, i synnerhet i frågor som rör hållbar vattenresursförvaltning, hållbart nyttjande av energi och hållbar hantering av mineraltillgångar.

Stödet till det civila samhället är strategiskt viktigt för att främja ett pluralistiskt och demokratiskt samhälle med ett stort och diversifierat antal aktörer som utifrån ett rättighetsperspektiv förmår främja kollektiva intressen och fungera som oberoende granskare av statens förhållanden och agerande och som

påverkansaktör i olika processer. Därför ska Sverige genom verksamhetsstöd stärka civilsamhället inom området demokrati, jämställdhet och mänskliga rättigheter.

Hiv/aids är inte ett prioriterat samarbetsområde i föreliggande samarbetsstrategi. Bedömningen är att den begränsade volymen avsatt för utvecklingssamarbetet med Namibia innebär att Sverige inte kan spela en strategisk roll inom området. Andra givares omfattande stöd förstärker denna bedömning ytterligare. För att uppnå förväntade resultat med biståndsfinansierad aktörssamverkan är omfattande och strategiskt riktade kommunikationsinsatser av avgörande betydelse. Sida saknar permanent närvaro i landet. Därför måste nya arbetssätt och system utvecklas i samverkan med facilitatorer.

Sverige har identifierat ett antal risker för utvecklingssamarbetet i Namibia. Dessa kommer att hanteras inom ramen för Arbetsgruppen Sverige Namibia och inom ramen för NordicPlus. Övergripande risker är nära knutna till utvecklingen av det demokratiska systemet; bland annat fortsatt utveckling av flerpartisystemet, yttrande- och mötesfrihet samt jämställdhet.

REGERINGSKANSLIET

Utrikesdepartementet

103 39 Stockholm

Tel: 08-405 1000, Fax: 08-723 11 76, webb: www.ud.se

Omslag: UD-PIK-INFO, tryck: XGS Grafisk service, 2010

Artikelnummer: UD 10.031